

3. konferenca Zveze sindikatov Slovenije

Sprejeta predloga družbenih dogovorov za usmerjanje delitve dohodka in osebnih dohodkov

V veliki dvorani republiške skupščine je bila 24. t. m. tretja konferenca Zveze sindikatov Slovenije, ki je po uvodnih besedah predsednika republiškega sveta Toneta Kropuška in po referatu člana predsedstva republiških sindikatov Stjepana Sauberta, razpravljala o osnutkih družbenih dogovorov za usmerjanje delitve dohodka in osebnih dohodkov ter o izhodiščih za sklepanje samoupravnih sporazumov.

V svojih izvajanjih je Stjepan Saubert poudaril, da se sindikati zavzemajo za stabilnost delitve dohodka, ki je odraz in eden izmed dejavnih splošne stabilizacije. Tudi so opredelili svoj odnos do dveh skrajnosti v reševanju problematike delitve dohodka. Kakor bi bil anahro-

nizem, če bi delitev dohodka in osebnega dohodka urejali administrativno, če bi jih urejala država z določenimi ukrepi, tako je nesprejemljivo tudi stališče absolutne delitve dohodka, ki bi bila zaprta v tovarnah in delovnih organizacijah. Sindikati so soodgovorni za celoto družbeno-ekonomskih in političnih razmer, katerih bistveni del so razmerja, izražena v dohodku in, ki nastajajo kot posledica pogojev za njegov nastanek ali za njegovo delitev. Stjepan Saubert je nadalje govoril o nedopustnosti in ekonomsko težko opravičljivih razlik v osebnih dohodkih za enako delo. Zavedajoč se pomena rešitve tudi tega vprašanja, je komisija za pravo družbenega dogovora določila kalkulativnim osebnim dohodkom in njihovim družbeno dogovorjenim višnam pomembno vlogo pri presoji skladnosti samoupravnih sporazumov z določili zakona. Odtod pričakovanje, da bo načelo »za enako delo, enako plačilo« možno v sporazumih dokaj smotrnó realizirati v samoupravnih sporazumih. Glede kalkulativnih osebnih dohodkov je menil, da le-ti v družbenem dogovoru pomenijo spodnjo mejo vrednotenja živega dela in ne eksistenčni minimum. Zaradi tega je zlasti za daljše obdobje »nujno izvrševati korekture v tem smislu, ker bi se sicer pomen kalkulativnih osebnih dohodkov v družbenem dogovoru spremenil iz družbeno-ekonomske v izključno socialno kategorijo. Ob koncu pa je Stjepan Saubert poudaril vlogo sindikalnih organizacij pri samoupravnem sporazumevanju.

Po izvajanjih Stjepana Sauberta se je razvila živahna in obsežna razprava, v kateri so delegati, med njimi tudi delegat iz Iskre, podali nekatere kritične pripombe k dosedanjim predlogom samoupravnih sporazumov in družbenih dogovorov.

Na konferenci so končno sprejeli oba predloga družbenih dogovorov, v napolitih pa je bilo med drugim rečeno, naj bi do konca leta 1971 dosegli najnižji osebni dohodek 1000 dinarjev, a ob upoštevanju boljših poslovnih rezultatov in z ustreznimi ukrepi v delovnih organizacijah, pri čemer bi se morale sindikalne organizacije zavzemati za javnost dogovorov.

Tito: »Najbolj me vešeli srečanje z mladino«

41 pionirjev in 36 mladincev iz vseh republik in pokrajin Jugoslavije je čestitalo predsedniku republike za njegov 79. rojstni dan

Delegacije pionirjev in mladinske delegacije iz vse naše dežele so 25. maja iskreno čestitali predsedniku Titu za njegov 79. rojstni dan. Med drugim so dejali: »Sporočamo vam najlepše želje pionirjev in mladine naše lepe domovine. Največja naša želja je, da bi še dolgo vodili našo državo in našo partijo. Mladina Jugoslavije vam čestita za praznik in obljublja, da bo šla za vami in da bo storila vse, kar je v njenih močeh, da bo Jugoslavija šla po poti, ki ste jo začrtali vi.«

Predsednik Tito se je po tem obrnil na svoje goste z naslednjimi besedami:

»Dragi moji pionirji in pionirke, mladinci in mladinke! Najtopleje se vam zahvaljujem za čestitko, ki mi jo je tu izrekel predsednik mladine. Vsako leto, ko pride dan mladosti, dan vašega veselja, dan naše mladine in naših pionirjev, mi je nadvsem ljub, da vas vidim tako vesele in zadovoljne. Vsako leto prihajajo k meni nove generacije. Skoraj žal mi je, da vas letos ni toliko tukaj, kot jih je bilo po navadi prej. Naj-

brž so organizatorji mislili, da je to zame morda utrudljivo. Pa ni. Nasprotno, ko pride ta veseli dan — 25. maj, je zame pravi oddih, če vidim čimveč vas mladih, čimveč pionirjev in mladincev.

Dragi moji pionirji in pionirke, zdaj ste vi na poti v življenje. Hodite v šole. Učite se tudi o trnovi zgodovinski poti naše dežele. Gojite naše svetle tradicije in prizadevajte si hoditi po poteh starejših, vaših staršev in rojakov, ki so ustvarjali, kar imate, kar imamo mi vsi skupaj.

Naša socialistična skupnost je sestavljena iz več narodov in narodnosti. Nekoč so bili razcepljeni in so živeli vsak v svojih razmerah trpljenja polno, težko življenje. Naš osvobodilni boj jim je omogočil združiti se v enotno državo, Jugoslavijo, v kateri ima vsaka narodnost vso svobodo in možnost, da upravlja sama s seboj.«

V nadaljevanju je predsednik Tito med drugim dejal:

»Ljubo mi je, ko vidim, da gredo mladinci in pionirji vsako leto na razne ekskurzije po naših republikah. Ta-

ko delajte tudi v prihodnje. Spoznavajte, kako žive, se uče in delajo mladinci in pionirji po drugih republikah.

Zelim vam, dragi moji pionirji in pionirke, mladinci in mladinke, da se dobro učite, usposabljanje se, da boste jutri, ko boste prevzeli obveznosti do svoje dežele in svojih narodov, vredni varuhi tega, za kar so v osvobodilni vojni dali življenje stotisoči najboljših sinov in hčera naše dežele. V vsem tem vam še enkrat želim veliko uspeha.«

Brzobjavna čestitka predsedniku Titu

Delovni kolektiv ZK Iskra Kranj vam tovariš predsednik ob 79. rojstnem dnevu želi obilo zdravja in uspehov pri vodstvu Socialistične federativne republike Jugoslavije.

Vaše vodstvo naše države je porok za nadaljnji uspešen razvoj naše samoupravne družbe.

Delovni kolektiv
ZP Iskra Kranj

»Aparati« Ljubljana

Ugodna proizvodnja v aprilu

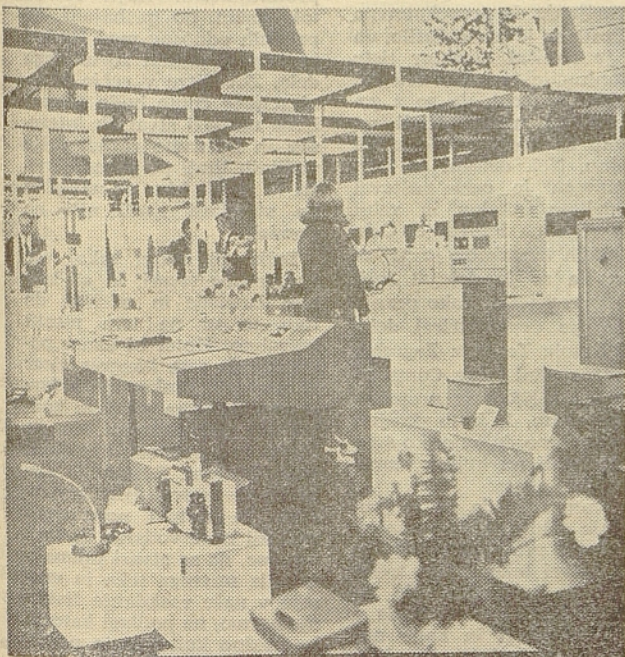
Proizvodni načrt za mesec april 1971 smo izpolnili v tovarni električnih aparatov zelo ugodno, če ga ocenjujemo kot celoto. Čeprav je trend rasti proizvodnje celo za malenkost negativen, smo vendarle dosegli mesečne zadolžitve s kazalnikom 114,23 % in v kumulativu s 115,69 %. Od tega smo v aprilu za potrebe domačega trga opravili naloge s 116,19 %, kar da kumulativno realizacijo 213,77 %. Izvozne zadolžitve po načrtu v mesecu sicer nismo dosegli, saj je kazalnik bil le 96,5 %, je pa zato kumulativa v velikem naskoku, presežena kar za slabo tretjino ali točno za 32,09 %.

Po posameznih skupinah izdelkov so odstopanja nekoliko večja. Pri tem je ugoden podatek predvsem dejstvo, da smo v najmočnejši skupini dosegli najboljše rezultate, če izvajamo rezervne dele in usluge, katere je v letnem dinamičnem planu težko na-

črtovati. Tako je mesečna naloga pri zaščitnih relejih, elementih za avtomatizacijo in signalnih napravah bila izpolnjena za potrebe jugoslovanskega tržišča s 114,25 %, kar da v kumulativu 118,88 %. Za potrebe tujih tržišč pa pa smo v tej skupini mesečno nalogo presežili, saj je kazalnik bil 100,53, v kumulativu pa celo 135,49 %.

V skupini stikalnih aparatov je bil v mesecu aprilu nekoliko večji zastoj, zato smo mesečno dinamiko izpolnili le s 86,19 %, nasprotno pa je kumulativa ugodna in dosežena s kazalnikom 128,42 odstotka.

Zelo pa je odstopala proizvodnja od prvotno predvidene dinamike v skupini industrijskih elektronskih naprav. Tako smo za domači trg sicer nalogo izpolnili, oz. presežili, s kazalnikom 113,57 %, kljub temu pa je kumulativa najneugodnejša, saj je bilo (Dalje na 6. strani)

Na letošnjem beograjskem sejmu tehnike je razstavljeni prostor Iskre zasluženo vzbudil pozornost obiskovalcev po svoji urejenosti

Izid nagradnega natečaja »ISKRA za design«

Znani so Iskrini uspehi na področju oblikovanja industrijskih izdelkov, kakor tudi številne nagrade in priznanja z mednarodnih strokovnih razstav. Z dobro oblikovanimi izdelki vseh proizvodnih področij je Iskra veliko prispevala k razvijanju in dviganju splošnega nivoja porabne kulture. To pa še ni dovolj. Iščeemo nove in izvirne rešitve, zato Iskra spodbuja mlade nadarjene ljudi k sodelovanju.

Iskra je lani razpisala nagradni natečaj »ISKRA ZA DESIGN«. Rok za oddajo predlogov je potekel v začetku letošnjega leta. Posebna strokovna žirija, ki so jo sestavljali: prof. Niko Kralj, dipl. ing. arh. Stanko Kristl, dipl. ing. arh. prof. Stane Bernik, Silvo Hrast in mgr. Davorin Savnik, je pogledala prispele predloge in ugotovila, da le-ti po obsegu in kvaliteti le delno izpolnjujejo namen in želje razpisovalca. Zato se je odločila, da podeli le naslednje nagrade za najboljša prispela dela:

NAGRADO 3.000,00 din prejme delo s šifro »12358«, s področja: posebne naloge-maskota, avtorice Dušane Uršič;

NAGRADO 2.000,00 din prejme delo s šifro »3 + 1«, s področja: industrijsko oblikovanje, avtorja Dušana Uršiča;

NAGRADO 2.000,00 din prejme delo s šifro »Rast«, s področja: vizualne komunikacije, avtorice Ule Pregelj;

NAGRADO 1.000,00 din prejme delo s šifro »Agro 5«, s področja: vizualne komunikacije, avtorja Rada Okečiča;

NAGRADO 1.000,00 din prejme delo s šifro »Chook«, s področja: vizualne komunikacije, avtorja Andreja Trobentarja;

NAGRADO 1.000,00 din prejme delo s šifro »99879«, s področja: oblikovanje embalaže, avtorice Marjete Trkuš;

NAGRADO 1.000,00 din prejme delo s šifro »ZC«, s področja: reklamni film, avtorja Zdravka Papiča;

NAGRADO 1.000,00 din prejme delo s šifro »R & S«, s področja: reklamni film, avtorja Rajka Vidriha.

Hkrati je žirija sklenila, da lahko nagrajenci po predhodnem sporazumu z razpisovalcem spremenijo nagrado v štipendijo, in sicer v višini trikratne vrednosti nagrade.

Izredna seja skupščine jugoslovanske skupnosti ptt - Večina zavrnila zahtevo za poničenje nabave 12 central

Beograd, 21. maja. Na zahtevo enajstih ptt podjetij iz Hrvatske je bil danes izreden sestanek skupščine jugoslovanske skupnosti ptt podjetij. Omenjena podjetja so zahtevala, naj bi poničili nabavo 12 polelektronskih tranzitnih telefonskih central, češ da je uvajanje te tehnologije uvajanje novega sistema telefonskih zvez, ki še ni proučen in bi utegnil škodovati celotni telefoniji.

23 predlagateljev te zahteve je zagovarjalo stališče, da je treba uvajati elektroniko postopoma in da sploh ni nikakršnega opravičila za naglico. Pri glasovanju po šestipolurni razpravi, kjer so zastopali vsak svoje stališče, se je za predlog 11 podjetij izjasnilo vseh 23 predlagateljev zahteve; proti pa je glasovalo 57 članov te izredne skupščine, kar je več kot dvo-tretjinska večina, ne računajoč glasov, ki so bili vzdržani. Prav takšno je bilo tudi razmerje pri glasovanju za predlog upravnega odbora, ki je za nadaljevanje začete modernizacije.

Po maratonski razpravi, ki

pravzaprav ni povedala ničesar novega, se je pokazalo, da gre v bistvu za nespornost med proizvajalci telekomunikacijskih naprav na račun enotnosti PTT organizacije, ki je tako zabredla v čisto nepotrebno krizo. O tem je govoril ob koncu razprave namestnik generalnega direktorja skupnosti Ante Zmijaravić.

(Po »Delo«)

Obisk iz Savone

V sredo, 26. maja, je obiskala kranjsko tovarno delegacija sindikalnih organizacij iz Savone v Italiji. V daljšem pogovoru s predstavniki samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij so se delegati seznanili z organizacijo Iskra, samoupravljanju na nivoju ZP in tovarn ter družbeno-političnim delom. Po razgovorih so si člani sind. organizacije ogledali proizvodne obrate v kranjski tovarni. — Zaradi zaključka redakcije časopisa (sreda) bomo daljšo vest objavili v naslednji številki.

Podpredsednik izvršnega sveta SRS Vinko Hafner:

Potreben je organiziran pritisk zoper neupravičeno bogatenje

V razgovoru za Delo je predsednik IS Vinko Hafner odgovarjal na razna aktualna vprašanja. Iz razgovora povzemamo naslednje:

»Socialna diferenciacija kaže, da v primeru, ko se nekatere razlike preveč kopičijo, to sproža drugačne družbene tokove kot si jih želimo v Sloveniji, kjer smo med prvimi začeli obravnavati vprašanja socialnega vprašanja. Zakaj ravno v Sloveniji v obravnavi do teh vprašanj prednjačimo — menim, da smo prišli v tisto obdobje družbenega razvoja, ko nam povečanje materialne blaginje od-

pira pot v industrijsko družbo. Na tej poti pa se nam socialne razlike med ljudmi lahko poglabljajo, zato se odnosi med ljudmi zaostrujejo, ali pa se lahko razlike zmanjšujejo, odnosi med ljudmi pa se izboljšujejo. Sicer pa ta naša razmišljanja o socialni diferenciaciji niso več tako osamljena. Od prve konference ZKS naprej so se stvari premaknile. Naj recimo samo spomnim na zadnji kongres samoupravljavcev. Tudi naše razprave o problemih izobraževanja so osvetlile nekatere vidike socialnega razlikovanja in naposled so tudi predlogi

ustavnih sprememb izredno pomembni.

Glede neopravičenega bogatenja sem mnenja, da so razlogi v premajhni družbeni pozornosti ob takih ekscesih, potreben pa je tudi večji organizirani pritisk tistih, ki sploh ne morejo živeti drugače kot samo od dela! K temu lahko prispevata širjenje samoupravnih osnov ter povečevanje samoupravnega vpliva in večja moč zavestnega faktorja; saj mislim, da so v sindikatih in SZDL instrumenti za takšne organizirane pritiske.«

Vtisi z II. kongresa samoupravljavcev

Že ob začetku lahko pritrdim ugotovitvam, da je bila to veličastna manifestacija ljudi najrazličnejših interesov, z željo doseči skupne cilje.

Ko smo odhajali na kongres, sem bil precej skeptičen, kar se tiče pomembnosti in pa smisla samega kongresa. Kajti situacija v zadnjem času pri nas je tako negotova, da še celo zvezna vlada ni v stanju napraviti kdo ve kakšnih podvigov. Gotovo ne pretiravam, če trdim, da nas je bilo tam precej s podobnimi občutki. Navsezadnje pa tako mišljenje ne more biti čudno, če upoštevamo dano situacijo, s poplavamami sklepov, zakonov, izjav in obljub, na drugi strani pa padec dinarja in slabitev našega gospodarstva.

Tok dogodkov na kongresu je pokazal, da naš človek v tem momentu potrebuje razrešitev problemov, ki so se nakopičili, zahteva dejstev, ki bodo brezkompromisno zbrisala vse elemente, ki so pripeljali in še vedno vzdržujejo tako stanje. Vsi navzoči smo se o tem lahko prepričali ob spontanosti odobravanja in podpore raznim ugotovitvam, ki so kritično in odkrito napadale slabosti in deformacije v naši skupnosti.

Vsak dan trajanja kongresa, ki sem ga tam prebil, mi je utrjeval prepričanje, da je bil ta sestanek delovnih ljudi le potreben in koristen. Spoznal sem, da preprost človek, s tem mislim človeka, ki se še ni pogospodil na kakem položaju, čuti zelo enako, ne glede iz katerega konca naše domovine prihaja. Upam si celo trditi, da tu skoraj ni sledu o kakih nacionalizmih, preračunljivosti in podobnem. V pogovorih in kontaktih z različnimi ljudmi se je dalo ugotoviti, da ljudje zelo potrebujemo drug drugega, s tem mislim tudi na naše narode in da se je to jasno manifestiralo na samem kongresu.

Prispevke delegatov na kongresu bi ocenil, da jih najmanj polovico ni spadalo na to mesto. Očitno še veliko ljudem niso jasni niti osnovni pojmi delavskega samoupravljanja. Iz prenekaterega referata se je jasno čutilo, da ga je napisal direktor tiste organizacije, ne pa delegat. Ni bila redkost, da so z govorniškega mesta delali reklamo za svoje podjetje ali občino. Nek delegat iz Hercegovnega je celo našteval kapacitete hotelov in vabil občinstvo na letovanje. Celo do takih nesmislov je prihajalo, da se je delegat lotil nekega podjetja. Tako pranje perila je demonstriral delegat Nikole Tesle iz Zagreba, ki je napadal Iskra Commerce (beri ISKRO) in prepričeval delegate, da je to skrajno protiustavno dejanje, ko smo si pridobili mi kupce, namesto oni.

Moram reči, da pa je precejšnje število diskutantov zadelo na pravo mesto, povedalo stvari tako kot je treba in smelo pokazalo, kje so glavni krivci, kaj ne spada v našo sedanost in kako naj se dela v bodoče. Posebno mi je ostal v spominu delegat, ki se je predstavil kot direktor neke organizacije in

izrazil upanje, da ga zato še vedno prištevamo v proletarijat. In res je govoril kot pravi proletarec. Dejal je, da bodimo vendar toliko pošten in naj ne iščeemo krivcev samo med delovnimi ljudmi. Vsi vemo, kdo nas vsa ta leta vodi, je dejal, vemo tudi, da imamo izobilje forumov na vseh nivojih, za katere bi pa le težko rekli, da so vsi opravičili svoj obstoj. Zato je skrajni čas, da prenehamo s temi skrivnicami in napravimo enkrat red v samih vrhovih in s tem damo podporo zahtevam, ki jih je dal že ob otvoritvi tov. Tito.

Posebno močno je bila na kongresu poudarjena zahteva, da se samoupravljanje dejansko in ne samo na papirju prenese na same temeljne organizacije. S tem bomo dali dejansko vpliv, odločanje in upravljanje neposrednim proizvajalcem. Kajti le na tak način bo prihajalo do pristnih odnosov med ljudmi in organizacijami združenega dela. Združitev v večje organizacijske enote bodo sestavljene na bazi stvarnih interesov in ne samo zaradi želje vodilnih ljudi po pomembnosti in moči, kjer se navadno na standard ljudi niti ne pomisli.

Težko bi naštel tukaj vse pomembne stvari, ki so bile tam izrečene in mislim, da tudi to ni na tem mestu potrebno. Hotel bi samo povedati, da sam kongres sicer ni postavil konkretnih rokov in zadolžitve za odpravo konkretnih nepravilnosti, da pa je dal vso podporo ustavnim amandmajem. Razkril je slabosti do presenetljive potankosti in s tem neizprosno zadolžil naše vodstvo in tudi nas vse, da se stvari premaknejo iz mrtvega teka in vnesejo v naše vsakdanje življenje norme, na podlagi katerih bo možno kulturno in pošteno živeti.

ing. Zdravko Tekavec
predsednik DS ZP

Ugoden zaključek poslovanja za leto 1970

92,8 % izvoz na konvertibilna področja — Porast delovne sile je bil v primerjavi s porastom proizvodnje izredno nizek

PROIZVODNJA

Rezultati o dinamiki proizvodnje kažejo, da je bila lanskoletna realizacija za 2,8 % večja od planirane mase. Realizacija proizvodnje po vrstah izdelkov pa kaže, da je 51,9 % vrednostne proizvodnje pripadalo elektromotorjem, 41,1 % gospodinjstvom in 7 % izdelavi siren in uslugam. Primerjalni podatki proizvodnje zadnjih dveh let trdijo, da se je vrednostni obseg dosežene proizvodnje v letu 1970 povečal za 32,1 % nasproti dosežkom iz leta 1969.

Obsežnejši članek o realizaciji proizvodnega programa je bil že objavljen v časopisu Iskra dne 6. 2. t. 1, št. 5.

IZMET

Pri 32,1 % -nem porastu proizvodnje se je celotni izmet, obračunan po direktnih stroških, v masi povečal za 24,7 %, medtem ko je njegov procentualni delež na gotovo proizvodnjo v letu 1970 nasproti 1969 padel iz 2,45 % na 2,22 %, kar potrjuje primerjalni indeks 90,6.

ZAPOSLENOST

V preteklem letu se je v tovarni zaposlena delovna sila povprečno povečala za 2,1 % nasproti letu 1969. Po podatkih personalne evidence je bilo torej v letu 1970 povprečno mesečno zaposlenih 653 ljudi, od tega 63 % žensk in 37 % moških. Lanskoletni gospodarski plan je predvideval, da bo tovarna med letom v povprečju zaposlovala 680 ljudi, iz prednjih podatkov pa je razvidno, da je bilo realizirano stanje za 4 % manjše od tega nivoja. Porast delovne sile je bil v primerjavi s porastom proizvodnje izredno nizek.

IZKORISTEK DELOVNEGA ČASA

Aprila lani je tovarna prešla od 46- na 44-urni delovni teden s tem, da je v zamenjavo 6-urnega dela ob sobotah uvedla dve prosti soboti na mesec, v ostalih dveh sobotah pa podaljšala redno delo iz 6 na 8 ur.

Pri 2,1 % povprečnem porastu delovne sile je zaradi prehoda na prosti soboti masa razpoložljivega števila delovnih ur v celoti padla za 5,7 %. Pripadajoče število razpoložljivih ur na povprečno zaposlenega člana kolektiva je tako padlo iz 2.496 ur na 2.304 ure na leto. Iz primerjalnega razmerja nasproti letu 1969 pa je razvidno, da je

izkoristek neproduktivnega delovnega časa v letu 1970 v strukturi nespremenjen oziroma, da odstopa v korist povečanja v letu 1970 samo za 0,1 %.

Od pomembnih postavk v neproduktivnem času je opazno povečanje državnih praznikov in letnih dopustov, bolezenski izostanki so se v celoti v masi povečali samo za 1,3 %, pomanjkanje reprodromateriala v zadnjih mesecih leta pa je bil prvi razlog za 37,2 % porast ur prekinitve dela. Po podatkih je bilo torej 75 % razpoložljivih ur efektivno izkoriščenih, 25 % pa je odpadlo na neproduktivni delovni čas.

IZVOZ

V letu 1970 smo izvozili za 1.014.005 \$ izdelkov, kar je zaradi znižanih naročil iz ZDA 17 % izpod plana. Nasproti primerjalnemu 1969. letu je realizacija lanskoletnega izvoza večja za 4,1 %. Glede na valutno področje je bila struktura tudi lani zelo ugodna, saj je bilo 92,8 % izvoza plasirano v države s konvertibilno valuto in le 7,2 % na vzhodno področje.

V vseh preteklih letih je bil izvoz v ZDA po obsegu daleč izpred vseh drugih držav, kamor smo izvažali; podatki iz leta 1970 pa kažejo, da čedalje bolj pomembno tržišče

postaja sosednja Italija, kamor je bilo lani na osnovi razširjenih kooperacijskih poslov prodano že 40,5 % vsega izvoza.

UVOZ

Tudi uvoz skoraj v celoti gravitira le na zahodne države. V letu 1970 je bilo iz vzhodnega področja uvoženo samo 1,1 % reprodromateriala, 98,9 % pa s konvertibilnega področja.

V primerjavi s preteklimi leti opazamo, da uvoz iz leta v leto precej narašča; naša proizvodnja je namreč pri večini osnovnih materialov vezana na uvoz. Podatki iz leta 1970 kažejo, da je bila masa uvoznega materiala, uštevši carinske stroške, v strukturi skupne vrednosti nabavljenega materiala udeležena s 63,2 %, material domačih dobaviteljev pa le s 36,8 odstotka. Taka struktura nabave vodi v tesno odvisnost od inozemskih dobaviteljev, še več pa od splošne finančne situacije v sami tovarni. Razumljivo je torej, da nas je jesenski restriktijski ukrep o uvedbi 50 % pologa na uvoz pri taki strukturi nabave hudo prizadel.

OSEBNI DOHODKI

Osebnih dohodki v naši tovarni vsa pretekla leta nikoli niso bili v sorazmerju s povprečnimi prejemki izven delovne organizacije. Kljub te-

Tončka Eržen se je v tovarni v Zeleznikih zaposlila pred 6 leti in dela na montaži lužnih črpalk

mu, da so se zadnji dve leti na osnovi ugodnih poslovnih rezultatov precej povečali v primerjavi s prejšnjo osnovo, leti še vedno niso v skladu z rastočimi življenjskimi stroški. V letu 1970 je bilo v naši tovarni doseženo izplačano neto povprečje v višini 1.010 din, kar je od leta 1969 več za 23 %. Lani se je povprečni neto osebni dohodek premaknil iz 818 na 1.010 din, s čemer se je močno spremenila struktura po razponskih grupah.

Naš izplačani povprečni neto osebni dohodek je bil v letu 1970 manjši za 25,1 % od povprečja na območju občine Šk. Loka, 24 % od povprečja v ZP Iskra, 20,2 % od povprečja v slovenski elektroindustriji in 36,2 % pod skupnim povprečjem neto osebnih dohodkov v naši republici.

STROŠKI

Primerjava stroškov proizvodnje v letu 1970 kaže, da je bila masa realiziranih izdatkov nasproti planu večja za 1,1 %, nasproti realizaciji iz leta 1969 pa zaradi znatno večje proizvodnje in stalnih podražitev materiala višja za 33,2 %. Struktura lastne cene kaže, da so skupni stroški poslovanja v njej zastopani z 78,9 %, bruto osebni dohodki pa z 21,1 %.

Notranja procentualna struktura vkalkuliranih stroškov kaže, da je obseg izdelavnih in režijskih stroškov nastopal v razmerju 68,7 % proti 31,3 %.

OBRTNA SREDSTVA

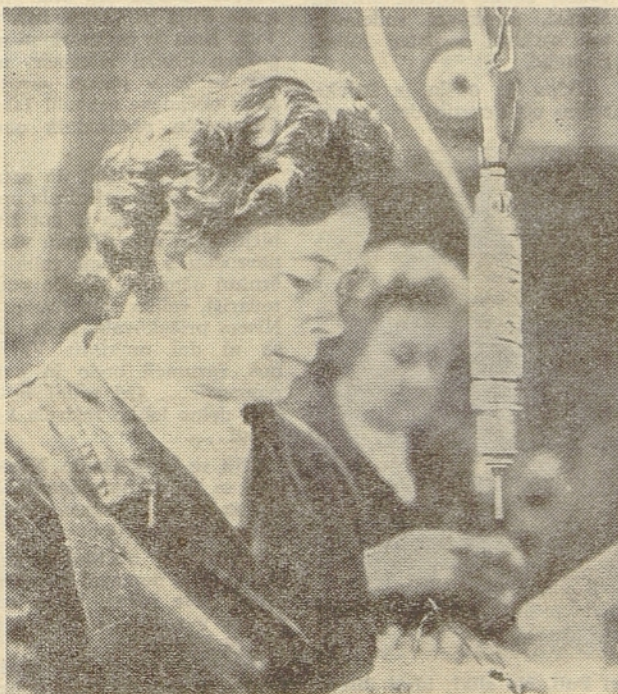
Indeksna primerjava kaže, da je bil obseg mase virov ob zaključku preteklega leta večji samo za 2 % od istega rezultata v letu 1969; pri tem so se zaradi skrčenih kratkoročnih kreditov za obratna sredstva zmanjšali redni viri za 7,1 %, medtem ko so visoko porasli dobavitelji dvignili druge virove obratnih sred-

stev za 47,8 % nasproti začetnemu stanju. Nesorazmerno z viri pa se je povečala masa sredstev, ki je nasproti primerjalnemu 1969. letu višja za 16,4 %. Na premike obratnih sredstev v zalogah vsekar moramo gledati skozi prizmo proizvodnih gibanj, drugače pa je s terjatvami; le-te so zaradi splošne nelikvidnosti v stalnem porastu in se zelo počasi obračajo.

V skupini virov so najpomembnejša obratna sredstva v poslovnem skladu, ki so se ob koncu leta nasproti otvoritveni bilanci povečala za 27,9 %, v sami notranji strukturi virov pa so se premaknila iz 18,9 % na 23,8 %. Lastni vir obratnih sredstev se je skozi preteklo leto zelo spreminjal. Iz tega vira smo namreč plačevali depozite in pologe v zvezi z novo gradnjo, zato je bil obseg sklada čedalje bolj okrnjen. Ponovna okrepitev tega vira je nastala z novim vložkom v sklad iz ostanka dohodka po zaključnem računu. Od ostalih elementov v skupini virov so se dolgoročni krediti za obratna sredstva povečali za 67,6 %, kratkoročni pa so zaradi dokončnega odplačila dveh tovrstnih kreditov padli za 30 %. Dobavitelji so se v masi povečali za 48,1 %, v strukturi virov pa so se premaknili iz 16,2 % na 23,3 %. Porast dobaviteljev je v prejšnji meri posledica nelikvidnosti, ki se odraža v stalni blokadi žiro računa. Obveznosti do dobaviteljev smo med letom skoraj v celoti poravnali le s kompenzacijskimi in izvršbami, medtem ko so nam bila prosta dinarska sredstva le redko na razpolago.

Sredstva so se v celoti povečala za 16,4 %. V skupni masi so se zaloge materiala, nedovršene proizvodnje in gotovih izdelkov ob koncu leta povečale nasproti stanju

(Dalje na 7. strani)

Jelka Čemažar dela v tovarni elektromotorjev že osmo leto na montaži kolektorskega motorja

Franc Štefe

Boleče nas je pretresla žalostna vest, da je ugasnilo življenje našemu sodelavcu in prijatelju Franciju Štefetu. Rodil se je pred 37 leti v zavedni delavski družini, prežeti z naprednimi idejami, družini, ki je v najtežjem obdobju brez oklevanja podpirala in sodelovala v NOB. S starši se je leta 1944 vključil v Kokrški odred, kasneje je bil v Bohinjskem odredu in nazadnje pri Gorenjskem vojnem področju. Težko življenje med vojno ga je prekalilo v odločnega moža, zavednega državljana ter vzornega delavca in tovariša. Vsa leta svojega kratkega življenja je bil zvest idejam in ciljem osvobodilne borbe, zvest svojim naprednim nazorom.

Pred dvajsetimi leti se je vključil v delovni kolektiv kranjske ISKRE. Izučil se je za električarja in postal izredno sposoben mojster električar na generalni obnovi strojev. V tovarni in med sodelavci je bil priznan in cenjen delovni tovariš. Za mnoge Iskraše, posebno pa za sodelavce iz »vzdrževanja« in elektro delavnice je prežgodnja smrt boleča izguba, najbolj pa je prizadela njegovo družino, s katero vsi globoko sočustvujemo. Vzornega sodelavca in prijatelja bomo ohranili v najlepšem spomину.

Sodelavci iz
»Vzdrževanja«

Anketa o problematiki visoko in višje strokovnih delavcev v ZP Iskra

Prav v lanskem letu smo bili priče nadvse širokim in razgibanim razglabljanjem o problematiki delovne izkoriščenosti, delovnega počutja in ustvarjalnih pogojev slovenskih strokovnjakov, na najvišjih in najpomembnejših nivojih našega javnega življenja. Kje so vzroki za tako izrazito, čeprav nedvomno zelo kasno zavzetost, je sicer težko reči, saj so brez dvoma nadvse kompleksni, nedvomno pa je, da pomenijo sprožilni moment zanjo prav zastrašujoči podatki o izobrazbeni strukturi v organizacijah slovenskega gospodarstva in negospodarskih dejavnosti, izrazito nizke »produktivnosti« naših visokošolskih institucij in masovne ekonomske emigracije slovenskih izobražencev v tujino.

V kvantifikacijo in kvalifikacijo navedenih problemov so bile usmerjene številne analize in razprave v nekaterih skupščinskih telesih SRS in drugih republiških institucijah ter tudi v nekaterih delovnih organizacijah; isti namen je imela tudi anketa o problematiki visoko in višje strokovnih delavcev v ZP Iskra, ki jo je organizacijsko kadrovsko področje strokovnih služb ZP izvedlo v septembru lanskega leta.

Anketni vprašalnik je sestavljalo 43 vprašanj (z večjim ali manjšim številom vnaprej določenih odgovorov), s katerimi smo menili, da bomo dodobra osvetlili naslednje štiri vrste problemov:

I. časovna in vsebinska izkoriščenost strokovnjakov;

II. delovno počutje in zadovoljstvo ter strokovna afirmacija strokovnjakov;

III. stališča do sistemov vodenja, organizacije in nagrajevanja;

IV. žarišča, vzroki in oblike nezadovoljstva, premajhne učinkovitosti in fluktuabilnosti strokovnjakov.

Na prošnjo k sodelovanju se je odzvalo 567 (ali 77 %) strokovnjakov, ki so nam s svojimi odgovori omogočili osvetlitev zgoraj naštetih problemov, za kar se jim na tem mestu iskreno ponovno zahvaljujemo. Zavedamo se sicer, da bi marsikoga od sodelujočih nedvomno zanimali rezultati analize ankete (in do česar

imajo konec koncev vsi pravico), vendar pa analize zaradi preobširnosti na tem mestu ne moremo objavljati, iz konteksta iztrgani pa bi bili posamezni rezultati vsebinsko toliko osiromašeni, da jih ne bi bilo smotno navajati. Menimo, da ni ovire, da bi se zainteresirani z njo individualno seznanili, saj smo

dostavili v slšerno organizacijo ZP po štiri izvode (direktorjem, sekretarjem in predsednikom DS organizacij in predsednikom sindikalnih organizacij zveze sindikatov ter člani DS ZP), od katerih bo vsaj eden nedvomno dostopen vsakomur, ki bi izrazil tak interes.

Martina Boletova

Zakaj je jokala Ulija Šverko

Stvar se je začela pravzaprav čisto navadno. Na odbor za poslovno politiko Iskra Commerce je prišlo pismo. Eno od mnogih takšnih in podobnih.

»Jaz, Vinko Šverko in sestra Ulija sva težka invalida že od mladih nog,« je pisalo v pismu. »Najina mati je že več let priklenjena na bolniško posteljo. Zeliva si televizor, ki nas bo morda potegnil iz moreče vsakdanjosti in nas približal življenju drugih ljudi. Vemo, da ste proizvajalci teh aparatov. Prepričani smo, da bo naša prošnja uslišana...«

Poslovni odbor je prošnjo ugodno rešil. Ker sta prosilca iz reškega kraja, je bila »akcija Pula« — kot stoji v seznamu propagandnih akcij direktije domačega trga Iskra Commerce — prepuščena v uresničitev sodelavcem reške filiale. Filiala je to svojo nalogo opravila solidno. Tako, kot mora takšne naloge opraviti poslovna enota, ki se zaveda, da ni samo komercialna, temveč tudi družbena izpostava velike firme.

V akcijsko ekipo so bili določeni inž. Branko Vičič, direktor filiale Rijeka, Milutin Baršič, strokovni sodelavec ter servisni mojster Milan Pantelič.

Ekipo je odšla iz Rijeke točno ob devetih določenega

dne, kajti na puljski občini so jim pripravili protokolarni sprejem ob 11.30. V sejni dvorani so jih sprejeli ljudje, ki jim pravimo ponavadi »krajevni faktorji«: predsednik občine Josip Lazarič, direktor zavoda za socialno skrbstvo Martin Duda, direktor mestne banke Josip Peocan, šef stanovanjskega podjetja Ivan Barič, socialna delavka in novinarka krajevnega glasila »Glas Pule«.

Po uradnem sprejemu in izrečenih dobrodošlicah sta se odpeljali obe skupini — občinska in iskrška — v Medulin pri Puli, kjer sta jih v prijaznem gostišču pričakovala Ulija in Vinko Šverko. Ona — lepa dvajsetletnica s prečudovitimi črnimi očmi, on — devetnajstletni mladenič, nič manj lepe zunanosti.

Opiraje se na palice, sta nam Ulija in Vinko podala roki v pozdrav. Roki, na katerih že zdavnaj več ne moreta iztegniti prstov. — Odmiranje okončin, na živčni podlagi je pojasnila socialna delavka. Izročitev sprejemnika je bila združena z majhno svečanostjo in zakusko, ki jo je pripravila puljska občina in kjer sta bila naša gosta Ulija in Vinko. Inženir Vičič jima je po kratkem nagovoru predal televizor, nakaš se je v imenu »svojih dveh občanov« zahvalil Iskra Commercu predsednik občine.

Uliji so pomagali na noge, da se je lahko približala aparatu. Pobožala ga je kot živo bitje in se zahvaljevala vsem navzočim s svojimi velikimi črnimi očmi. — »Hvala vam, tovariši, velika vam hvala... Nisem pričakovala, toda brat se ni dal omajati: Videla boš, razumeli bodo in nam pomagali... Od sedaj bova vsaj delno lahko zaživela kot drugi...«

Uliji se je zataknilo. Naslonila se je na sprejemnik, iz oči so se ji vllile solze. »Oprostite, tovariši...«

Predsednik občine je priskočil in ji pomagal nazaj na sedež. »Ne jokaj, Ulija, saj je vse v redu...« Tudi njemu ni bilo lahko.

Orosile so se oči tudi bratu Vinku, ki se je do tedaj dobro držal. »Ne prosim rad, tovariši. Toda s po tremi stotaki,

ki jih prejema jaz in sestra kot socialno pomoč, je bil televizor za nas nedostopne stvari. Kljub temu sem poskušal. Pisaril sem na vse strani — zastonj. Nato sem poslal pismo še vam. Uspelo je — in hvala vam.«

Kratko zatišje so presekale zdravice. Nazdravljali so vsi: predsednik, direktor banke, šef socialnega — še celo vodja protokola občine, ki mu to ne dovoljujejo predpisi.

Cedalje bolj smo se strinjali, da velika firma ne more biti samo komercialni, ampak tudi družbeni faktor — povsod, kjer nastopa s svojimi proizvodi ali storitvami.

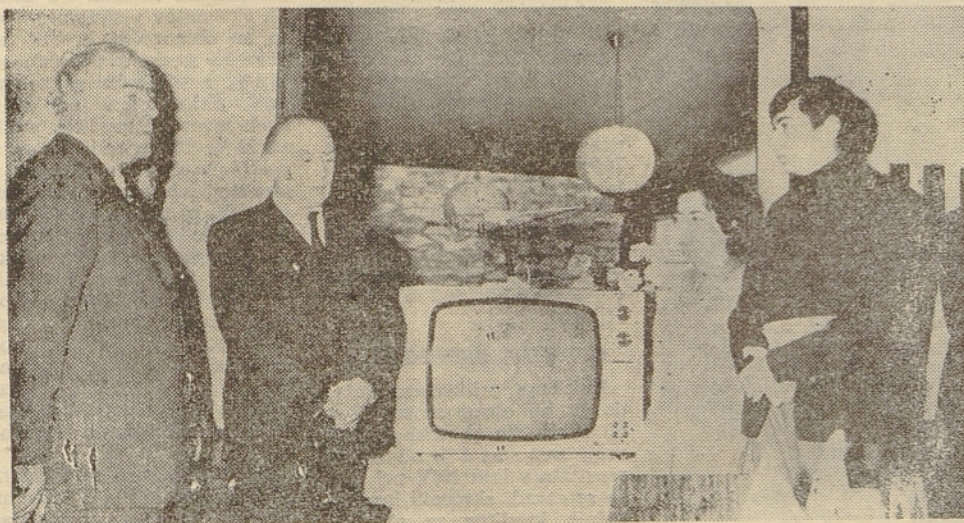
Proti tretji popoldne smo se poslovili. Ne čisto po protokolu, vendar bogatejši za nova poznanstva in koristna spoznanja. Mirko Ljubič

Seja predsedstva sindikalnega odbora ZP

Predsedstvo sindikalnega odbora ZP je imelo 21. maja sejo, na kateri so razpravljali o vrsti pomembnih vprašanj. Posebno dolgo so se zadržali ob problemih Počitniške skupnosti Iskra in v zvezi s tem sprejeli nekatera konkretna stališča. Tako je sindikalni odbor ZP menil, naj bi bodoči svet Počitniške skupnosti sestavljali zastopniki vseh delovnih organizacij ZP, Počitniška skupnost pa naj bi bila v bodoče kadrovska tako izpopolnjena, da bo sposobna izvesti predvideni načrt oz. program razvoja Počitniške skupnosti Iskra.

Nadalje so na seji govorili o odlikovanju zaslužnih članov kolektiva ob 25-letnici Iskre ter o potrebi, da sindikalni odbor še naprej aktivno sodeluje pri pripravi družbenega dogovora in samoupravnih sporazumov.

Končno so sklenili, da bo 11. in 12. junija delovni razgovor predsednikov osnovnih organizacij sindikata in sekretarjev delovnih organizacij ZP o problematiki združenega podjetja in splošnih vprašanj našega družbenega razvoja.

Predaja TV sprejemnika bratu in sestri Šverkq v Medulinu pri Puli. Na sliki: bivši direktor reške filiale Milutin Baršič (levo), predsednik puljske občine Josip Lazarič ter Ulija in Vinko Šverko

Živahna aktivnost

SESTANEK FOTOSEKCIJE IN INTERNEGA UREDNIŠKEGA ODBORA

V četrtek, 15. aprila, popoldne smo se zbrali člani fotosekcije in internega uredniškega odbora glasila ISKRA. Bilo nas je dvanajst, z vso dušo predanih sliki, diapozitivu in lepi slovenski besedi.

Fotosekcija je mlad krožek, letos praznuje šele drugo obletnico nastanka. Sestavljajo ga člani, ki so s svojim delom že dokazali pomen in namen takšne sekcije. Stebri sekcije so Milan TANJŠEK, Emil GRAHORNIK, Pavle JAMNIK in Maks ČERNE.

Sestanek je začel tov. DEŽELAK. Seznanil nas je z dveletnim delom sekcije. V tem kratkem obdobju so njeni člani posneli veliko slik z različnimi motivi. Fotografije prikazujejo razpoloženje in delo v tovarni, na sindikalnih izletih, na stadionu, na kegljišču ipd.

Tov. Deželak je poudaril, da smo vse naloge uspešno opravili, le nagrade za najboljšo sliko nismo podelili. Predlagali smo naj kar sindikat pripravi program za pregled vseh obstoječih fotografij in naj najboljšo primerno nagradi. Uredili smo tudi tri albume, ki naj bi vsestransko predstavili tovarno. Služili bi našim znanamcem kot dokument o razvoju, o krizah in uspehih našega podjetja. Čeprav imamo v podjetju urejeno temnico, je fotografiranje še vedno drag konjiček, zato smo predlaga-

li, da vse slike, ki bodo prišle v albume, avtorjem plača tovarna.

Na sestanku smo razpravljali tudi o delu internega odbora časopisa Iskra. Odbor je bil sestavljen letos februarja in se že lahko pohvali z nekaterimi uspehi. Posebno smo pohvalili tov. Kranjca, ki je doslej zelo prizadevno objavljaj članke in se lotil celo sestavljanja križank in rebusov. Predlagali smo, da bi tudi najpriazdevnejši dopisniki dobili manjše spominske nagrade, ki bi jih spodbudile k nadaljnjemu delu.

Sklenili smo, da bomo upravo tovarne spomnili, kako potrebno bi bilo urediti kroniko. Uprava naj določi skupino, ki bo iz časopisov in revij izrezovala članke, ki se nanašajo na našo tovarno.

Po uvodnem sestanku nam je Pavle zavrtel nekaj svojih filmov, ki jih je posnel na sindikalnih izletih ter izletih s svojimi delovnimi tovariši. Prava posebnost so bili Grahornikovi in Černetovi diapozitivi. Vsi posnetki so bili zanimivi, nekateri kar na profesionalnem nivoju.

V naši sekciji deluje le nekaj zelo navdušenih ljudi, želimo pa pritegniti k delu čimveč sodelavcev, ki se zanimajo za fotografiranje ali pa za dopisovanje v glasilo Iskre.

Ervin Matešič

VEČ O DRUŽBENEM STANDARDU

Tov. urednik!

Z velikim zanimanjem sem prebral v našem glasilu krajiško reportažo o ogledu Bellove tovarne v Belgiji, s katero sodelujemo na področju telefonije. Morda sem nekoliko preveč zvedav, vendar ne morem mimo želje, da bi kaj več napisali o družbenem standardu v tem podjetju. Morda bi kaj koristnega porabili tudi v naši tovarni!?

N. P. Elektromehanika, Kranj

»Polprevodniki«, Trbovlje: agilni člani fotokrožka in internega uredniškega odbora

Odgovor: Vaše vprašanje smo takoj posredovali piscu prvega članka, ki je poslal naslednji odgovor:

»Družbeni standard je v tovarni BTM za naše pojme zelo dobro organiziran. Skrb za človeka je podana iz motiva, da zadovoljen in preskrbljen človek bolje dela. Podjetje ima svoj potovalni urad, ki urejuje službena, pa tudi privatna potovanja. Za delavce organizira pod zelo ugodnimi pogoji letovanje v različnih krajih Evrope. V tovarno v Gellu, ki je oddaljena okrog

V Hobokenu blizu Bruxellesa ima podjetje svoj športni park z vsemi športnimi in rekreacijskimi napravami. Delavci se lahko včlanijo v 27 različnih klubov in to za atletiko, košarko, nogomet, odbojko, judo, tenis in namizni tenis, plavanje, ribolov, kegljanje, šah, biljard, golf, bridž, lokostrelstvo, fotografijo, filmanje, kviz prireditve, gledališče, debatne klube in filatelijo.

Posebej skrbijo tudi za upokojene. Eno leto pred upokojitvijo pripravijo delavce s posebnim programom za takojmenovano »tretje življenje«. Upokojenci se dvakrat tedensko zbirajo v klubih. Prevoz do klubov je zanje brezplačen.

V podjetju imajo lastno banko »Standard Finance«, ki se ukvarja tudi z osebnimi posojili. Manjše posojilo do 5.000 frankov (to je 1.500,00 din) lahko delavec dobi kar v obratu, kjer imajo nameščene avtomatske blagajne, kamor delavec vloži svojo kartico; denar dobi ob vsakem času. Delavke imajo med odmori tudi možnost nakupovanja, saj je v okviru tovarne organizirana manjša trgovina. Tak družbeni standard zaposlenih pa lahko zagotovi le podjetje z dolgo tradicijo in rentabilno proizvodnjo glede na visoko produktivnost.«

Odgovor kaže, da bi se dalo marsikaj koristno uporabiti tudi v naši tovarni, če zdaj ne, pa vsaj v doglednem času.

Uredništvo

Nekaj misli o razvoju in delu dejavnosti I. v ZZA

Dejavnost I je bila ustanovljena v začetku leta 1966, ko se je formiralo Združeno podjetje ISKRA KRANJ z namenom, da bi splošno-tehnične dejavnosti, ki so skupne vsem organizacijam v ZP ISKRA, laže financirali in boljše izkoriščali njene izsledke ter nenazadnje, da bi s skupnim financiranjem pospeševali njeno rast skladno z razvojem posameznih panog v ZP ISKRA.

Z ustanovitvijo dejavnosti I in II oz. boljše združitvijo ustreznih služb je tedanji Upravni odbor ZP ISKRA imenoval komisijo za dejavnost I in II, ki je v vsem svojem delovanju prevzela skrbništvo predvsem za dejavnost I v ZZA, kamor so dijo:

1. patentna služba
2. informacijsko-dokumentacijska služba (knjižnica)
3. standardizacija in tipizacija

4. klasifikacija
5. študij dela
6. kvaliteta
7. zanesljivost
8. tehnična dokumentacija.

V pomoč tem službam so bile ustanovljene naslednje strokovne komisije:

1. tehnološka komisija ZP ISKRA
2. komisija za standardizacijo ZP ISKRA
3. odbor za kvaliteto in zanesljivost ZP ISKRA
4. team za KTD (kompleksno tehnično dokumentacijo)

Poglejmo, kakšno je delo posameznih služb in njihov doseženi razvoj ter bodoče perspektive.

Patentna služba

S svojim delom je pričela 1963. leta z enim strokovnim uslužbencem. V letu 1966 mu je bila dodeljena še 1 stro-

kovna administrativna moč. Delo vodi Vajda Branko, dipl. ing. in to zelo uspešno, čeprav je obseg dela te službe za dva uslužbenca preobsežen. V to službo sodi: priprava in nadaljna obdelava patentnih prijav, vodenja patentoteke za jugoslovanske in nemške patente, poizvedbe o patentih, nabava patentnih spisov in patentnih prijav, sodelovanje s patentnimi pisarnami itd.

V dokaz, da je to delo uspešno, nam služi podatek, da ZP ISKRA danes daleko prekaša sorodna podjetja v Jugoslaviji po številu prijavljenih patentov. Praktično je ta služba dosegla precejšnje uspehe in dosegla določen razvoj. Njene perspektive pa niso preveč svetle, posebno če pomislimo, da je njen dosedanji vodja tik pred upokojitvijo, njegovega namestnika pa vkljub vsem naporom do danes še nismo uspeli zaposliti.

Standardizacija in tipizacija

Prav gotovo je ta služba najpomembnejša med vsemi v dejavnosti I v ZP ISKRA. Njeno delo se je praktično pričelo z ustanovitvijo posameznih tovarn, kar pomeni, da skupno z ZP ISKRA praznuje letos 25-letnico svojega delovanja.

Pomemben korak za razvoj te službe je bila združitve v letu 1961 oddelkov standardizacija iz tedanje ISKRE, IEV in Telekomunikacije. Tedaj je imela 18 sodelavcev. Danes jih ima le 15.

Do danes so opravili obsežno delo, saj obsegajo sedanji IS-standardi skupno preko 1.200 standardov, ki so kompletirani v 31 mapah. S ponosom lahko ugotovljamo, da tak izbor internih standardov nima nobena industrija v Jugoslaviji.

Kljub tem uspehom pa dolgoletni sodelavci te službe danes preiščujejo ali so Združenemu podjetju sploh potrebni ali ne. V to jih sili dejstvo, da že nekaj let ne dobijo dovolj finančnih sredstev, da bi lahko pridobili nekaj novih sodelavcev in da bi bili za svoje delo tudi pravil-

no stimulirani. Tako npr. jim je bilo za letošnje leto predviden obsežen plan dela, za kar pa jim je bilo odobreno celo za 6 % manj sredstev kot v preteklem letu oz. za 24 % manj kot letos zaradi višjih cen storitev in materiala potrebujejo. Po nasvetu naj manjkajoča sredstva sami pridobijo od ZZA in IC — seveda kakor vedo in znajo!

Jasno je, da s tem lahko opravijo le najnujnejša dela in da o kakem vidnem napredku ne more biti govora. To pomeni, da služba stagnira, čeprav bi jo morali krepiti in ji nuditi vso pomoč. V to nas sili mednarodni trg in tudi domača konkurenca. Z nepoznavanjem tako mednarodnih predpisov npr. IEC, MIL, DIN in ISO in njih sprememb, kakor tudi novitet JUS bomo sebi napravili kaj slabo uslugo.

Klasifikacija

Pri uvajanju avtomatske obdelave podatkov za celotno ZP ISKRA je ta služba zelo pomembna. Danes zaposluje 3 sodelavce. V veliki meri pa tej službi nudi pomoč tudi služba standardizacije in tipizacije, saj v ta namen izdelu-

Zbor tovarniškega odbora sindikata

Iz objektivnih razlogov nekoliko za zamudo poročamo o zboru tovarniškega odbora sindikata v naši tovarni elementov za elektroniko, ki je bil 6. maja v prostorih obrata »Feriti« na Stegnah.

Zbor tovarniškega odbora sindikata je otvoril dosedanji predsednik Lojze Ladiha, ki je po uvodnih formalnostih podal poročilo o delu odbora v pretekli mandatni dobi.

Iz poročila dosedanjega predsednika TO sindikata povzemamo, da je bil odbor zelo aktiven ob pripravah na volitve v samoupravne organe in pri izbiri kandidatov. Prav tako je aktivno sodeloval pri razpravah o novem tarifnem pravilniku, iz česar je razbrati tudi, da je bilo sodelovanje TO s samoupravnimi organi zadovoljivo. Kljub temu, da TO sindikata v pretekli dobi ni imel poslovnika, je svoje delo na večini področij opravljal dobro in tako prikazal precejšnjo aktivnost, čeprav bi morda na nekaterih področjih bila njegova aktivnost lahko še večja, bolj učinkovita.

TO sindikata vsako leto organizira in financira sestanek z upokojenci, nekdanjimi sodelavci tovarne, s pogostitvijo in skromno obdaritvijo. Občuten je pa bil delež TO sindikata tudi ob praznovanju 20-letnice tovarne elementov, kakor tudi njegova prizadevanja za vsakoletno na-

graditev jubilarantov 10- in 20-letnega dela v tovarni.

TO sindikata »Elementi« je v preteklem obdobju precejšnjo pozornost posvečal tudi športni dejavnosti svojih članov, ki so se zlasti dobro uveljavili na zimskih in letnih športnih igrah Iskre. Zlasti so bila plodna prizadevanja TO za solidno udeležbo članov kolektiva na proslavi dneva Iskre, pri čemer pa je kritike vredno to, da se takšnih manifestacij Iskre udeležuje precejšnje število vodilnih uslužbencev.

Čeprav ni to predvsem naloga TO sindikata, pa se je leta v preteklem obdobju precej ukvarjal z vprašanjem delitve topliga obroka na Stegnah. Manj aktivno, pa najbrž ne povsem po lastni zaslugi, pa je TO sindikata sodeloval pri sprejemanju raznih pravilnikov in splošnih aktov tovarne, kar bi bilo potrebno v prihodnje popraviti. To zlasti velja za sodelovanje pri sprejemanju statuta tovarne, kjer sindikat zaradi nepravčasno prejetih materialov niti ni mogel posredovati svojih utemeljenih pripomb in tako vplivati na izpopolnitev tega splošnega akta tovarne.

Prav tako tudi sodelovanje sindikata z ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami v tovarni ni bilo kaj prida aktivno, kar še zlasti velja za ZK in ZM, čeprav so bili njihovi predstavniki vabljeni

na vse seje TO sindikata. Večji uspeh na tem področju je TO dosegel v sodelovanju s kolektivnimi in individualnimi organi upravljanja.

Poročilo predsednika TO je zajemalo tudi kratek pregled poslovanja tovarne v preteklem poslovnem letu, vendar o tem smo v našem listu že poročali obširneje.

Po poročilih blagajnika in predsednika nadzornega odbora se je razvila živahna in dokaj obsežna razprava o najbolj aktualnih vprašanih dela TO in celotne sindikalne organizacije v tovarni elementov za elektroniko. Ugotovitev te razprave je predvsem ta, da bo treba v bodočem delu doseči veliko boljše in doslednejše sodelovanja sindikata z ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami in organi upravljanja, kar bo prispevalo tudi h boljši informiranosti članov kolektiva o dogajanjih v tovarni.

Dobrsen del razprave so posvetili tudi vprašanju fluktuacije delovne sile, ki je v zadnjem času dokajšen problem, kar še zlasti velja za ne-kvalificirane delavce.

Nadalje so v razpravi prisotni izrazili zahtevo, naj bi od sindikalne članarine večji odstotek ostal v tovarni, kar bi nedvomno sindikalnemu odboru tovarne omogočilo še bolj aktivno nadaljnje delo v prihodnje. Ta zahteva je še tem bolj upravičena zato, ker višji sindikalni forumi skoraj nič ne pomagajo pri delu

sindikalne organizacije v tovarni.

Sindikalna organizacija pa bo v bodoče morala najti sredstva in načine za bolj učinkovito reševanje perečih stanovanjskih problemov članov kolektiva, čemur doslej spričo danih možnosti vselej ni bilo moč dati večjega poudarka.

V razpravo sta med drugim posegla tudi vodja finančne službe Jože Šurc in direktor dipl. inž. Vladimir Klavs. Prvi je orisal v svojih izvaja-

njih finančni položaj tovarne elementov za elektroniko drugi pa je spregovoril o gospodarsko-političnem položaju, ki je nastal po splošni recesiji na področju potrošnje elementov, pri čemer je zlasti poudaril nujnost doslednega varčevanja na vseh področjih v tovarni.

Na zboru tovarniškega odbora sindikata je bil končno izvoljen novi odbor, za novega predsednika TO pa Ivica Metelko iz obrata »Uporie« Sentjerneju.

Ugodna proizvodnja v aprilu

(nadalj. s 1. strani)

doslej opravljenega le 79,26 % obsega, ki smo ga predvidevali v prvih štirih mesecih letošnjega leta. Za izvoz pa smo v tej skupini realizirali le 55,67 % mesečnih obveznosti, kumulativna pa je nekoliko boljša, čeprav smo tudi tu opravili le 96,7 % predvidene načrta.

Kot pa smo že omenili, je mesečni kazalnik pri rezervnih delih in uslugah kljub svoji velikosti — najbolj realen, saj je z 299 % prej posledica netočnega načrtovanja, kot pa naporov pri realizaciji postavljenih nalog. Ista ugotovitev velja tudi za kumulativno, kjer je v tej grupi kazalnik 266,81 %. Ob tem pogledu, ki kaže na rahlo znižan trend rasti proizvodnje, bi pa opozorili še na problem kadrovske zasedbe posameznih enot, ki kaže svoje negativne posledice tudi na celotnem obsegu proizvodnje. Nesorazmerje je nastalo posebno v osnovnih delavnicah enote 500, čeprav so tudi ne-

katera nezasedena mesta delavnic enote 600 prav tako že dokaj kritična. Tako rastejo zaostanki v teh enotah tako hitro, da jih niti z delom v podaljšanem delovnem času, niti z iskanjem zunanjih uslug ne moremo znižati in nadoknaditi. Tako so zaloge polproizvodov iz osnovne delavnice v enoti 500 znižale od 1. 1. do 31. 3. skoraj za 25 %, čeprav so bile že ob startu v letošnje leto dokaj nizke, pri tem pa želimo obseg proizvodnje zaradi potreb tržišča iz meseca v mesec povečevati, za kar s montaže kolikor toliko ustrezno zasedene.

Temu nesorazmerju bodimo morale vse ustrezne službe posvetiti vso skrb in ukrepati odločno in hitro, vendar dovolj kritično in z najboljšo možno oceno gibanj v letošnjem letu, čeprav vse kaže, da bomo morali del mesečnih osnovnih delavnic vsaj začasnopolnično zasesti.

Le tako bomo lahko tudi v finalizaciji še nadalje izpolnjevali in presegali postavljen načrte.

je obsežno delo označevalnih sistemov in kratkih oznak. Kljub pomembnosti ima tudi ta služba premalo finančnih sredstev, kar se odraža v prepočasnih rezultatih njihovega dela.

Informacijsko-dokumentacijska služba

Ta služba uspešno deluje že od začetka t. j. od leta 1952. Viden napredek pa je bil dosežen z združitvijo teh služb v letu 1961. Danes ima naša tehnična knjižnica približno 16.000 knjig in revij. Za iskanje podatkov jim služi ca. 500.000 kartic datoteke po UDK. Izdajajo tudi vsem našim strokovnjakom znani »Bilten dokumentacije« in »Informacije«. Zelo pomemben uspeh pa so dosegli v preteklem letu z osvojitvijo sistema SAIDS, t. j. sistema za avtomatizacijo informacijsko-dokumentacijskih centrov in z ustreznim izdelanim programom za računalnik CDC 3300.

V perspektivi pa bodo lahko s pomočjo računalniške tehnike in sodobno urejene dokumentacijske službe hitreje in točneje posredovali vse željene podatke posameznim strokovnjakom v ZP ISKRA.

Študij dela

Z uvedbo časovnih standardov na osnovi Work-Factor sistema so posamezne organizacije v ZP ISKRA dosegle lep napredek predvsem na področju tehnoloških postopkov. Doslej so sodelavci tega oddelka dosegli lep uspeh z izdelavo vrste časovnih standardov za posamezne vrste dela, npr.: za mehansko obdelavo, ročna in mehanska dela, razna električarska dela ipd. V tečajih za učenje WF sistema so doslej usposobili preko 300 analitikov v posameznih organizacijah ZP ISKRA.

Velik uspeh so dosegli tudi z izdelavo lastnega sistema vrednotenja umskih in fizičnih del, ki je vsklajen z merjenjem časa po WF sistemu ter tem zaključkom prirejen katalog za vrednotenje najbolj značilnih del.

Z uvajanjem sodobnih tehnoloških izsledkov v posameznih organizacijah ZP ISKRA ima ta dejavnost lepo perspektivo.

Z dosedanjim delom so si pridobili tudi velik ugled pri uvajanju WF sistema tudi v nekaterih drugih podjetjih.

Kvaliteta in zanesljivost

Služba za ugotavljanje kvalitete in zanesljivosti je za proizvode ZP ISKRA še kako pomembna. Zaradi pomanjkanja sredstev, kapacitet in zmožljivosti pa letno lahko iz naslova dejavnosti I opravijo le približno 12 % vseh zahtevanih preizkusov. Vse ostale morajo ali odkloniti ali pa posebej zaračunati. Potrebno merilno opremo je Zavod nabavil v pretežni meri s pomočjo kreditov Zveznega sklada za znanstveno delo. Po ukinitvi teh skladov pa služba za kvaliteto in zanesljivost s pomočjo ZZA sama finansira nabavo novih merilnih naprav, katere je treba zaradi hitrega zastaranja stalno obnavljati.

Iz tega vidimo, da bodo morale posamezne organizacije v ZP ISKRA v bodoče prispevati več sredstev v ta namen, saj jim je kvaliteta in zanesljivost lastnih proizvodov življenjskega pomena!

Tehnična dokumentacija

Team za KTD je v preteklem obdobju razvil nov sistem kompleksne tehnične dokumentacije, tako da je primerna za avtomatsko ob-

delavo podatkov. S tem so dosegli pomemben uspeh, saj ta sistem omogoča avtomatsko izdelavo dokumentov za posamezno izpeljanko določenega izdelka.

Gibanje finančnih sredstev

Komisija za dejavnost I je do leta 1969 določala finančna sredstva na osnovi sprejetih nalog in so letno naraščala za približno 12,5 % z ozirom na preteklo leto.

V letu 1969 je strokovni kolegij gen. direktorja sprejel sklep naj se v bodoče povečujejo potrebna finančna sredstva za dejav. I v skladu s porastom dohodka v preteklem letu.

Ta sklep pa je ostal le na papirju. Tako na primer bi lahko že v letu 1970 povečali finančna sredstva za dejavnost I za 20,38 %, dejansko so bila povečana le za 12,5 %. Za leto 1971 bi v skladu z gornjim sklepom morali povečati potrebna finančna sredstva za dejavnost I za 42,7 % glede na preteklo leto, dejansko pa so bila povečana le za celih 3,3 %!

Komentar k tej odločitvi gotovo ni potreben, kajti posledice bodo prej ali slej občutili vsi delovni kolektivi

vseh organizacij ZP ISKRA. Takrat bo vsak izgovor, če da nismo imeli zadosti finančnih sredstev, neopravičljivi posebno še, ker vemo, da telega poslovnega uspeha kljub temu je ZP ISKRA dosegla v preteklem letu verjetno bomo več tako lahko dosegli.

Dejstvo je, da so prav v uslužbenici, ki delajo na področju dejavnosti I, v prve javi z drugimi strokovnjaki ZP ISKRA nepravilno stimulirani. Za svoje prizadevanje delo so v primeru presega predvidenih materialnih stroškov zaradi inflacijskih vplivov kaznovani z manjšimi osebnimi dohodki.

Organizacije ZP ISKRA so verjetno premalo zavedale pomena posameznih služb dejavnosti I za svoj nadaljnji razvoj in ekonomski obstoj. Trenutni prihranek finančnih sredstev na račun dejavnosti I pomeni za vse organizacije ZP ISKRA dejansko izgubo v obliki zaostajanja zaradi nepoznavanja uporabljenih najnovejših mednarodnih predpisov, ki so nujno potrebni pri osvajanju tujih tržišč ter drugih tehniških dosežkov na razvojnem in tehnološkem področju. P. J.

Ugoden zaključek poslovanja za leto 1970

(Nadaljevanje s 3. strani)

na dan 1. 1. 1970 za 38,2%, njihov delež v strukturi sredstev pa se je dvignil iz 34,1% na 40,5%. Delež obratnih sredstev, vezan v terjatve, pa je v strukturi od skupnih zalog večji za 19% in mu v masi koncem leta pripada 59,5% vseh obratnih sredstev.

Terjatve do kupcev so poglavje zase; le-te iz leta v leto naraščajo in zaradi silno slabega obračanja povzročajo splošno denarno krizo. Lani so se terjatve pri nas v masi povečale za 5,1%, v celotni strukturi pa so ob koncu leta zavzemale 60% vseh obratnih sredstev. V zaključnem računu je bilo za 40,1% zapadlih neporavnanih računov, od tega 15,7% takih, ki so bili od dneva zapadlosti starijši že nad 60 dni. Našim največjim kupcem nudimo olgje plačilne roke — (90 do 120 dni), vendar denarja ni mogoče dobiti. Za izterjavo dolga smo se posluževali tožbenih zahtevkov in akceptnih računov, kljub temu pa nam nismo prišli pravočasno do plačila sredstev. Med kupci in dobavitelji smo iskali vse možne kombinacije za medsebojno kompenzacijsko poravnavo dolga. Dotok sredstev na žiro račun od strani naših kupcev je bil silno slab skozi leto, povsem pa se je ustavil z jesensko uvedbo novega pologa za uvoz. Tedaj nam niso imeli žiro račun zaradi neporavnanih obveznosti do dobavitelja stalno blokiran, zato je najbolj potrebnega uvoznega reprodukcijskega materiala nismo mogli pravočasno dvigniti iz carin, kar je v novembru in decembru povzročilo hude zastoje v proizvodnji.

Ob zaključku tega odstavka še podatek o vezavi obratnih sredstev. Iz koeficientov obračanja in vezave je mogoče povzeti, da je bil skupni povprečni čas pretvarjanja v likvidna denarna sredstva iz faze vlaganja v nabavo materiala pa do plačila realiziranih izdelkov v letu 1970 dolg 227 dni oziroma 7,5 mesecev.

OSNOVNA SREDSTVA

Vrednost osnovnih sredstev se je v letu 1970 po nabavni vrednosti povečala za 13,8%, medtem ko je bilo zvišanje sedanje vrednosti samo za 8% nasproti 1969. letu. Odstotek fizične sposobnosti osnovnih sredstev se vsa zadnja leta slabša. Medtem ko so bili gradbeni objekti skupaj z delovnimi pripravami v letu 1969 v masi izrabljeni v višini 39,6%, je bil ta delež lani že 43,1%, kar pomeni, da je fizična sposobnost v letu 1970 padla iz 60,4% na 56,9%.

V omenjeno povečanje osnovnih sredstev še ni vključena vrednost nedovršene investicije, ki se nahaja v izgradnji in ob koncu leta še ni bila aktivirana.

REALIZACIJA

Razlika med skupno prodajno in obračunsko lastno ceno, ki jo imenujemo dobiček, je po posameznih trimesečjih v preteklem letu zelo nihala. Tako je bil rezultat dobička v prvem trimesečju visoko nad uspehi v ostalih četrtletjih. V strukturi je bilo torej v prvem trimesečju ustvarjeno 50,6% letnega dobička, v kumulativni prvega polletja se je le-ta dvignil na 72,8%, po pretečenem 9 — mesečju pa na 88,6%. Zadnje trimesečje je doprineslo v skupni letni rezultat samo 11,4% dobička.

CELOTNI DOHODEK IN NJEGOVA DELITEV

Iz strukture delitve je razvidno, da je bilo v letu 1970 68,8% vrednosti celotnega dohodka potrebno za pokrivanje porabljenih sredstev, medtem ko je ustvarjenemu dohodku pripadlo 31,2%. Primerjava realiziranih rezultatov nasproti planu kaže, da je v notranji strukturi odstotek porabljenih sredstev ugodnejši, saj je padel iz 70,7% na 68,8%, kar pomeni, da so bila pri večji realizaciji porabljena sredstva manjša za 1,9%. Nasprotno pa se je za enaki delež dvignil dohodek, ki je v planu predstavljal 29,3% celotnega dohodka, v realizaciji pa je dosežen z 31,2%. Tudi indeksna primerjava realiziranih in planiranih elementov potrjuje, da so doseženi rezultati mnogo boljši od planiranih. Primerjava mase porabljenih sredstev pove, da so se le-ta pri 10,3% povečanem celotnem dohodku dvignila samo za 7,3%, da pa je vzporedno s tem porastel dohodek za 17,5%. Pri primerjanju realiziranega celotnega dohodka v zadnjih dveh letih vidimo, da je po absolutni vrednosti v letu 1970 večji za 17,6% od istega v letu 1969, da so se vzporedno s tem povečala porabljena sredstva za 14,5% ter da

je dohodek večji za 25%. Tudi strukturalna delitev celotnega dohodka je ugodna, saj je v letu 1969 porabljenim sredstvom pripadalo 70,6% celotnega dohodka, lani pa samo 68,8%. Kot povzetek obeh primerjav lahko zaključimo, da je bila v letu 1970 ekonomičnost boljša tako proti planu, kakor nasproti realizaciji iz leta 1969, saj je bila hitrost naraščanja dohodka hitrejša od porabljenih sredstev.

Strukturni delitvi dohodka v planu in realizaciji sta bili različni. Ta raznolikost izvira iz znatno večjega ostanka dohodka kot ga je predvideval letni plan. V gospodarskem planu je bilo namreč predvideno, da bo poleg 17% pogodbenih in zakonskih obveznosti odpadlo na OD 71,4%, ostanek pa bo vseboval 11,6% dohodka. S 17,5% povečanjem realiziranega dohodka pa se je notranja struktura močno spremenila, saj je po pokritju obveznosti ter osebnih dohodkov ostalo še 21,7% čistega dohodka, namenjenega skladom. Tudi indeksne primerjave so zelo ugodne, saj se je realizirani čist dohodek povečal nasproti planu za 120,7%. Dveletna primerjalna realizacija pa kaže, da se je v masi dohodek lani povečal za 25%, pogodbene in zakonske obveznosti za 32 oziroma 23,1%, osebni dohodki so se dvignili za 21,5%, ostanek dohodka pa za 32,9%.

Realizirani ostanek dohodka v letu 1970 je maksimalni čist ostanek v vseh letih, odkar tovarna posluje. Od plana je večji za 120,7%, od realizacije iz leta 1969 pa za 32,9%. Nato tako ugoden poslovni zaključek je poleg uspešne realizacije na domačem trgu vplivala pozitivna razlika med izrednimi dohodki in izrednimi izdatki.

PRODUKTIVNOST

Izračun produktivnosti dela na osnovi fizičnih pokazalcev kaže, da se je delež celotne proizvodnje v letu 1970 povečal na povprečno zaposlenega za 29,3%, medtem ko rezultat na osnovi vrednostnih pokazalcev trdi, da se je delež akumulacije na povprečno zaposlenega lani dvignil za 11% nasproti 1969 letu.

ZAKLJUČEK

Obraunavani elementi so torej glavni kazalci našega poslovnega uspeha v preteklem 1970. letu. Uspeh bi bil lahko še mnogo boljši, če bi skozi leto stalno razpolagali z likvidnimi dinarskimi sredstvi. S tem bi odpadli prenekateri zastoji v proizvodnji, ki so zlasti v novembru in decembru pustili hude posledice pri realizaciji proizvodnega programa.

Tonka Košmelj

Tone Lotrič se je izučil v tovarni »Elektromotorji« in dela kot urejevalec rotorjev za kolektorske motorje

ISKRA COMMERCE Ljubljana
NABAVNA ORGANIZACIJA KRANJ
 Oldhamska 2
 sprejme
 na delo več novih sodelavcev:

- DIPLOMIRANE EKONOMISTE IN DIPLOMIRANE INŽENIRJE za:**
  - vodjo oddelka za uvoz investicij in opreme,
  - vodjo uvoznega oddelka za uvoz reprodukcijskega materiala,
  - vodjo referatov uvoza
- EKONOMISTE IN INŽENIRJE za:**
  - samostojne referente uvoza

Za razpisana delovna mesta je poleg ustrezne strokovne izobrazbe zaželeno tudi poznavanje zunanjetrgovinskega poslovanja in znanja vsaj enega od svetovnih jezikov.
- EKONOMSKE IN ADMINISTRATIVNE TEHNIKE** za delo v komerciali in administraciji
- INO KORESPONDENTA ZA NEMSKI JEZIK** s srednješolsko izobrazbo.
- VEČ PRIPRAVNIKOV** s končano ESS ali UAS, komercialistov in tehnikov s končano I. ali II. stopnjo.

Ponudbe pošljite na naslov: ISKRA COMMERCE, Nabavna organizacija — splošni sektor Kranj, Oldhamska 2; zaželen je tudi osebni razgovor z resnimi interesi.

ISKRA — ELEKTROMECHANIKA KRANJ
 Kadrovska služba

OBVESTILO

Člane kolektiva ELEKTROMECHANIKE obveščamo, da bomo sprejeli v juliju in avgustu po 100 učencev — starih najmanj 14 let, na počitniško delo.

Interesenti NAJ IZPOLNIJO PRIJAVNICE, ki jih dobijo v kadrovskem oddelku ali v tajništvih ATN, EMI, »Stikala« in »Števci« — TER JIH POŠLJEJO DO 15. JUNIJA NA KADROVSKI ODDELEK naše tovarne.

Dopisujte v Iskro

Naslov uredništva: Kranj, Savska Loka 4. Telefon:

22-221 int. 333

ISKRA — ELEKTROMECHANIKA, KRANJ

FOTOAMATERJI!

Ob 25-letnici ISKRE pripravljamo razstavo fotografij, ki naj bi prikazala naše delo, rekreacijo ipd., zato je zaželeno, da vsi člani kolektiva, ki se v prostem času ukvarjajo s fotografijo, na tej razstavi sodelujejo z naj-uspešnejšimi posnetki.

Fotografije (število ni omejeno) pošljite v pisarno sindikalne pddružnice »Iskra« Kranj (nad restavracijo Iskra), in sicer v velikosti 18 x 24 cm, lahko pa tudi v formatu 6 x 9 ali 9 x 12 cm, če bo sliki priložen negativ, seveda s točno označbo avtorja.

Rok: do vključno 15. junij 1971, nakar bo žirija (člani fotokluba »Janez Puhar« iz Kranja) izbrala najboljše fotografije za omenjeno razstavo.

Vabimo vse fotoamaterje, da pošljejo čimveč lepih, oz. uspešnih posnetkov!

Pripravljalni odbor
Elektromehanika Kranj

Portreti Iskrašev

Naročili so mi, naj predstavim enega od mladih v Iskri in tovarni polprevodnikov Trbovlje. Priznati moram, da odločitev ni bila lahka, ker je v »Polprevodnikih« lepo število mladih. Odločil sem se za **Tineta Bebra**.

Tine je elektrotehnik. V tovarni je šele leto dni, vendar se je že uspešno vključil v delo.

»Povej kaj o svojem delu v tovarni«, je bilo moje prvo vprašanje.

»Sem merilec elektrotplotnih naprav. Samo delo se mi zdi zelo zanimivo, saj mi je to področje popolnoma novo. Lahko rečem, da sem se v enem letu precej naučil in lahko naloge povsem uspešno opravljam. Na delovnem mestu se kar dobro počutim, vendar se mi zdi, da to delo pri nas ni prav ovrednoteno, ker je zelo odgovorno, in zahteva popolno samostojnost. Upam, da bo nova organizacija tovarne, ki se zdaj pripravljajo, to v večji meri upoštevala.«

»Bil si tudi na delu v Nemčiji. Zakaj si šel tja in kaj te je privedlo nazaj?«

»Eden od vzrokov za to odločitev so bile neureje-

ne razmere v podjetju, kjer sem delal prej. Gnala pa me je tudi želja po spoznavanju sveta in pa ukaželjnost. Predvsem bi se rad naučil jezika. V Nemčiji sem ostal pol drugo leto. Zaslужek je tam sicer občutno večji, vendar to ne odtehta vsega, kar ima človek doma. Motilo me je tudi ustaško gibanje. Le za las je manjkalo, pa bi bil za vedno ostal tam, zato me na Nemčijo ne vežejo naj-lепši spomini.«

»Kolikor vem, tudi izredno študiraš. Povej kaj o svojem študiju.«

»Poleg stroke me je že od nekdaj zanimala tudi ekonomija, zato sem se vpisal na VEKS v Mariboru. Zaenkrat sem z uspehom pri študiju kar zadovoljen. Tovarno sem zaprosil za študijski dopust, pa so mi prošnjo zavrnil, čeprav ima precej sodelavcev to ugodnost. Verjetno v tovarni ne potrebujejo takšnih kadrov.«

»Kaj počneš v prostem času?«

»Kolikor ga imam, ga porabim za izlete z avtomobilom, za smučanje in plavanje, če še kaj ostane pa za kino.«

—nj—

Zinaga ženske ekipe Avtomatika

V soboto, 22. maja je bila v dvorani TVD »Partizan« v Zgornji Šiški velika namiznoteniška prireditve, sindikalno moštveno prvenstvo Ljubljane. Med tridesetimi moškimi ekipami so nastopile tudi ekipe ZZA, »Avtomatike« in »Elektronike«, tekmovalo pa je tudi dvanajst dvočlanskih ženskih ekip, med njimi tudi ekipa pržanske tovarne.

Moški ekipi ZZA in tovarne »Avtomatika«, slednjo so sestavljali Franc Süßinger, Gregor Jenko in Zoran Trajkovič, sta v premočni konkurenci omagali že v prvem kolu, ko sta izgubili srečanja proti ekipama Saturnusa in ELMA.

Odlčno pa je prestala prizkušnjo ženska ekipa iz tovarne za elektroniko in avtomatiko, ki sta jo sestavljali Vesna Golob in Slavica Janžekovič. Z dobro in zanesljivo igro sta imenovani premagali vse svoje nasprotnice in tako nepremagani zasedli prvo mesto, po zmagah proti ekipama Tobačne tovarne in Ljubljanske banke v finalu.

Vesna Golob in Slavica Janžekovič sta s to zmago pržanskim športnikom priborili novo trofejo — zelo lep pokal Sindikalnega sveta Ljubljana in diplomo.

Ekipa iz Horjula pa je v I. kolu premagala ekipo TKG.

Pospešujemo nagnjenost k debelosti

Rezultati najnovejših znanstvenih raziskav kažejo, da povprečna jugoslovanska kuhinja s 3200 kalorijami na prebivalca še zdaleč ni najrevnejša v Evropi. Nasprotno, kaže, da ustreza tisti kalorični vrednosti, ki že dalj časa velja za Francijo, je zelo blizu Danski in nekoliko višja kot v Italiji ali Avstriji.

Med temi raziskavami so strokovnjaki posebno podčr-

tali težnjo, da se kvaliteta hrane pri nas nenehno izboljšuje, čeprav še vedno ni mogoče govoriti o kakšnem optimalnem jedilnem listu. Podatki namreč kažejo, da se Jugoslovan v primerjavi z drugimi Evropejci še vedno ni kaj prida približal jedilniku, v katerem bi žitarice odstopale mesto mesu in zelenjavi.

Še pred 10 ali 15 leti je skoraj dve tretjini kalorij tako imenovanega jugoslovanskega jedilnega lista odpadlo na žitarice. Ne glede na nevarnost debelitve je ta jedilni list skrival v sebi še nekatere druge slabosti, predvsem nevarnost za zdravje in pa neracionalen način prehrane. Nadaljnjo slabost poprečne jugoslovanske kuhinje strokovnjaki vidijo tudi v tem, da je na jedilnem listu precej manj mesa, sadja in zelenjave, kot bi to lahko sklepali po slovesu, ki ga naša država glede prehrane uživa ne le doma, temveč tudi v tujini.

Najnovejše raziskave kažejo, da se kalorična vrednost naše hrane iz leta v leto naglo dviga. Pred 4 leti je bilo v povprečnem jugoslovanskem jedilnem listu samo nekaj več kakor polovica žitaric. Skoraj obenem se je podvojila poraba sadja in sladkōr-

ja, več pa porabimo tudi za lenjave, mesa in rib.

Vse kaže, da se bodo stvari v tej zvezi še nadalje popravljale. Toda, še vedno je odprt vprašanje, ali bo tudi ta racionalnejši in bolj kalorični način prehrane bistveno vplival na »postavbo« naših ljudi.

ZAHVALA

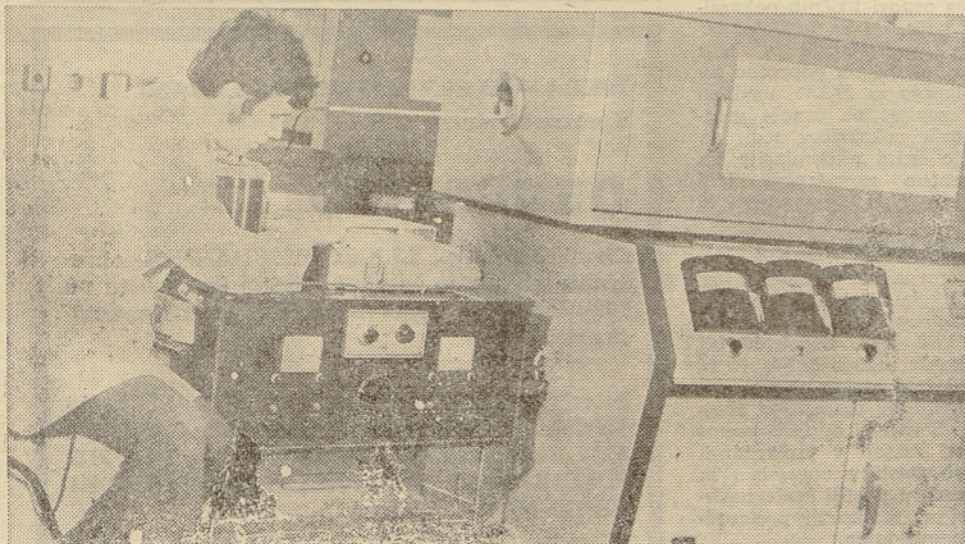
Ob prerani izgubi mojega očeta

FRANCA DIMCA

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem v kinoakustiki tovarne Elektromehanika Kranj za izraze sožalja, venec, cvetice in za spremstvo na njegovih zadnjih poti.

Sin Janez z družino

ISKRA — glasilo delovnega kolektiva ZP Iskra Kranj, industrije za elektromehaniko, telekomunikacije, elektroniko in avtomatiko — Uredniški odbor — Glavni urednik: Pavel Gantar — Odgovorni urednik: Janez Šilc — Izhaja tedensko — Rokopisov ne vračamo — Naslov uredništva: ISKRA Kranj, Savska loka 4, telefon 22-221, int. 333 — Tisk in klišej: »CP Gorenjski tisk« Kranj

Tine Beber dela v tovarni »Iskra« v Trbovljah kot merilec elektrotplotnih naprav